

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ” – СВИЩОВ
КАТЕДРА „СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ”

СТАНОВИЩЕ

за придобиване на образователна и научна степен „доктор”

Изготвил становището: проф. д-р Маргарита Богданова

Автор на дисертационния труд: Гент Арбнор Беголи

**Тема: ФУНКЦИОНАЛЕН АНАЛИЗ НА РАБОТАТА НА
КУЛТУРНИТЕ ИНСТИТУЦИИ В РЕПУБЛИКА КОСОВО**

I. Общо представяне на дисертационния труд

Настоящото становище е изготвено на основание Заповед № 287/24.04.2024 г. за утвърждаване на състава на научното жури по откритата процедура по публична защита на дисертационен труд на тема „Функционален анализ на работата на културните институции в Република Косово”, разработен от Гент Арбнор Беголи, за придобиване на образователна и научна степен „доктор” в професионално направление 3.7. Администрация и управление, по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Публична администрация)“.

Становището е в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България - ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в Стопанска академия „Д. А. Ценов”, Свищов.

Актуалността на темата е безспорна поради недостатъчните проучвания в избраната област, особено за страни в преход, където обикновено ролята на културата се игнорира и пренебрегва. В същото време тя има огромен потенциал за дългосрочно въздействие върху националната идентичност и в този смисъл интервенциите в нея са особено релевантни за Република Косово. В тази връзка е формулирана целта на разработката: да се анализират управленските и специфичните функции на културните институции в Република Косово и на тази основа да се прецени кои стратегии за тяхното развитие са адекватни на състоянието на осъществяваните функции и на очакванията на обществото за резултатите от тях.

Като обект на изследване докторантът посочва културните институции в Република Косово, а предметът са техните специфични функции.

Изследователската теза гласи, че функционалният анализ на културните институции може да се използва като един от инструментите за изследване съответствието на регламентираните функции на културните институции на Р Косово и фактическото им изпълнение. На база резултатите от анализа да се усъвършенстват работните процеси и координацията в дейността, както и да се формулират и изберат стратегии за развитие.

Целта е декомпозирана в шест изследователски задачи, които са изпълнени в хода на работата по дисертационния труд.

Дисертационният труд на Гент Беголи е с обем от 176 страници. Структурата е балансирана и включва увод, изложение състоящо се от три глави, заключение, цитирани източници и 4 приложения. Използвани са 107 литературни източника, в това число 52 на английски език. За онагледяване на авторовите съждения са използвани 14 таблици и 15 фигури. Литературните източници са използвани уместно и цитирани коректно.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

В дисертационният труд са изяснени основни понятия, свързани с темата, направен е анализ на съществуващите в научната литература становища относно същността, целите, функциите и значението на културните институции.

В увода се съдържат основните атрибути за дисертационен труд – актуалност на темата, обект, предмет, теза, методология, цел на изследването, изследователски задачи и ограничения.

В първа глава се обръща внимание на култура на управлението и управлението на културните институции. Акцентира се върху мениджмънта и управленските функции, изпълнявани в културните институции, като база за последващото авторово изследване и функционален анализ. Представени са познатите в научната литература модели за управление на културата и връзката с „културните катаклизми“ в страните от Югоизточна Европа.

Във втора глава на дисертационният труд се описва същността, значението и обхвата на функционалния анализ. Представена е адаптирана методология в пет стъпки, която е насочена към изследване на съответствието на функциите, които са регламентираны за изпълнение в организационните структури на културните институции на Р. Косово и фактическото им изпълнение. В тази глава е представени историческа информация и кратко описание на капацитета на културните институции в Р. Косово, които са обект на изследване в дисертационния труд.

Трета глава е посветена на резултатите от проведеното проучване – функционален анализ на културните институции в Р. Косово. Анализирани са специфичните функции, които осъществяват институциите, работещи в сферата на културата и са посочени възможните стратегии за развитие на културните институции в Р. Косово.

В заключението са обобщени резултатите от работата по дисертационния труд, обвързани са изводите и констатациите от трите глави.

III. Научни и научно-приложни приноси

В дисертационния труд доминират научно-приложните приноси, което е типично за повечето разработки в ОНС „доктор“. Приемам справката за научни и научно-приложни приноси, която включва:

1. Представено е собствено становище относно спецификата на управленските функции, извършвани в културните институции, и са систематизирани специфичните функции, изпълнявани от тях.

2. Посредством SWOT анализ на културните институции в Р Косово са установени силните и слабите страни, ограниченията и възможностите за развитието им.

3. Предложена е адаптирана методика за функционален анализ на културните институции в Р Косово, която е съобразена със спецификите на обекта на изследване.

4. Проведено е емпирично изследване – функционален анализ на културните институции в Р Косово и на тази база са предложени стратегии за развитие на културните институции в Р Косово.

Считам, че така формулираните приноси адекватно отразяват постиженията на автора.

IV. Критични бележки и препоръки

Като член на обучаващата катедра наблюдавам напредъка на Гент Арбнор Беголи по разработване на дисертационния труд и последователността, с която бяха отразени направените препоръки. Нямам критични бележки към автора.

Препоръчвам да продължи да работи и да публикува резултатите от изследванията си, вкл. в България, тъй като темата е актуална и покрива релевантна проблематика и у нас.

V. Обобщено заключение и становище

Представеният за рецензиране дисертационен труд е актуално и значимо самостоятелно научно изследване с теоретични обобщения и практически приноси. Авторът е планирал и реализирал методология на проучване, която е адекватна на описаната проблематика, а изводите са коректно представени. Самостоятелно е достигнал до изводи и обобщения, които допълват и обогатяват съществуващото знание и приложението на съществуващата теория при анализ на конкретни управленски проблеми. Тези достойнства напълно покриват изискванията на нормативната рамка в страната – ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в Стопанска академия „Д. А. Ценов“, Свищов.

С пълна убеденост поставям категорична положителна оценка на дисертационния труд и предлагам на научното жури да присъди на Гент Арбнор Беголи

образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.7.
Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление извън
сферата на материалното производство (Публична администрация)“

Дата: 20.05.2024 г.

Разработил становището:

(проф. д-р Маргарита Богданова)